

Zapraszamy na konferencję Katedry Socjologii Polityki i Moralności Instytutu Socjologii Uniwersytetu Łódzkiego i Think Tanku Feministycznego

Specjalne Strefy Ekonomiczne: prekaryzacja pracy i warunków życia, przeobrażenia obywatelstwa

Instytut Socjologii, Uniwersytet Łódzki, 22 maja (wtorek), godz. 15.00 – 20.30, ul. Rewolucji 1905 r. 41, sala T401 (budynek T)

W Polsce funkcjonuje 14 Specjalnych Stref Ekonomicznych (SSE), które powstały w połowie lat 90. ubiegłego wieku wspierane przez dyskurs o tworzeniu nowych miejsc pracy i przyspieszaniu rozwoju regionów słabo rozwiniętych. SSE są enklawami działalności gospodarczej, gdzie ordynacja podatkowa w odniesieniu do przedsiębiorstw jest zawieszona, a w jej miejsce wprowadzono nadzwyczajne zwolnienia z podatków dochodowych w zakresie inwestycji objętych umową. Inwestorzy mogą także otrzymywać bezzwrotne dotacje, refundacje kosztów zatrudnienia pracowników jak i zwolnienia z podatków lokalnych od nieruchomości, a także mogą kupować grunty po niższych kosztach. Pomoc państwa dla firm w strefach obejmuje inwestycje w infrastrukturę, co z kolei przyczynia się do wzrostu zadłużenia miast. Obecnie strefy rozprzestrzeniły się w całym kraju, a ich oddziały są tworzone na żądanie inwestorów.

Powstawaniu stref towarzyszyła deregulacja prawa pracy i wzrost zatrudnienia na tymczasowych umowach i na umowach w ramach kodeksu prawa cywilnego, bez uprawnień wynikających z kodeksu pracy. Na 182,8 tys. miejsc pracy utworzonych w SSE w 2011 roku, utrzymanych było tylko 59 tys. (39 %). Fragmentaryczne dane sugerują, że polskich strefach na produkcji oraz w „call centers”, podobnie jak w strefach w Chinach, Mauretanii czy Meksyku przeważa zatrudnienie kobiet. Tymczasowość pracy wiąże się z niepewnością podstaw do życia i w sposób szczególny obciąża kobiety z nisko-dochodowych gospodarstw domowych, gdzie życie codzienne to walka o przetrwanie.

Strefami zarządzają spółki z udziałem Skarbu Państwa. Jak stwierdza NIK w raporcie z 2012 roku, rząd nie zna dokładnej wielkości pomocy publicznej i niepublicznej dla firm w strefach, a Ministerstwo Gospodarki dotychczas nie przeprowadziło analiz i ocen efektywności funkcjonowania stref. Według niepełnych danych NIK w latach 2006 – 2010 inwestorzy w strefach otrzymali korzyści finansowe w wysokości co najmniej 6 776 253, 9 tys. złotych. Stanowi to 8,1 % wszystkich dochodów podatkowych od osób prawnych i około 22% wydatków ze środków finansowych państwa i samorządów na ochronę zdrowia w tym samym okresie.

Na konferencji przedstawimy raporty uwidaczniające perspektywę pracownic i pracowników stref, odniesiemy się do form zatrudnienia i warunków pracy w specjalnych strefach ekonomicznych w perspektywie opieki/pracy reprodukcyjnej, podejmiemy analizę stref w kontekście rozwoju regionalnego i przeobrażeń instytucji rynku pracy. W ślad za badaniami skali mikro i mezo, odniesiemy się także do skali makro, do relacji między ekonomią opieki/reprodukcją społeczną a nowymi formami akumulacji, do neoliberalizacji państwa i przeobrażeń obywatelstwa. Deregulując prawo pracy, likwidując prawa socjalne, państwo zmniejsza koszty konkurencyjności i prekaryzacja

pracy i warunków ryzyka inwestorów, przenosząc zarazem koszty dostosowania na gospodarstwa domowe. Specjalne Strefy Ekonomiczne pokazują w zlokalizowanej, a więc łatwiejszej do uchwycenia formie, metody i skutki deregulacji pracy, restrukturyzacji gospodarki, upowszechnienie prekariatu, wzrostu nierówności jak i przeobrażenia państwa i obywatelstwa. SSE są normą dla Polski 2030.

PROGRAM:

Część I 15.00 – 17.30

Otwarcie konferencji: prof. dr hab. Wielisława Warzywoda-Kruszyńska, dyrektor Instytutu Socjologii Uniwersytet Łódzkiego, oraz Anna Zachorowska-Mazurkiewicz Think Tank Feministyczny, Instytut Ekonomii Uniwersytetu Jagiellońskiego

film „Strajk Matek”, wywiady z pracownikami stref (dokument) – SzumTV i Think Tank Feministyczny

Dwie perspektywy: „praca na słuchawkach” i montownia - raport z badań w Łódzkiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej – Judyta Śmiałek, Think Tank Feministyczny i Uniwersytet Łódzki

Strefa Łódzka w kontekście regionalnej polityki rozwoju w Łodzi – Ewa Kamińska, Krytyka Polityczna, Manifa Łódź i Anna Kronenberg, Manifa Łódź

Młodzi w Łodzi – raport z badań nad łódzkim prekariatem – Iza Desperak Think Tank Feministyczny i Uniwersytet Łódzki

Dyskusja

17.30– 18 przerwa, poczęstunek

Część II. 18 – 20.30 . Prowadzenie i moderacja dyskusji – Iza Desperak

Warunki pracy i kontekst reprodukcji społecznej. Raport z badań w Tarnobrzeskiej SSE Wistosan, oddział we Wrocławiu – Małgorzata Maciejewska, Think Tank Feministyczny i Uniwersytet Wrocławski

Agencyjna praca tymczasowa – raport z badań – Tomasz Skoczylas, Uniwersytet Wrocławski.

Warunki pracy w sklepach wielkopowierzchniowych: perspektywa kasjerek i sprzedawczyń. Wstępne ustalenia z badań. Agata Chełstowska. Think Tank Feministyczny i Uniwersytet Warszawski

Polska 2030 jako specjalna strefa ekonomiczna. SSE w kontekście Narodowej Strategii Rozwoju Polski do roku 2030 – Ewa Charkiewicz, Think Tank Feministyczny

Dyskusja